

**SYSTEM ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
NA WYDZIALE FILOLOGII POLSKIEJ I KLASYCZNEJ**

(dokument przyjęty przez Radę Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM
na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2018 r.)

- I. Polityka zapewniania jakości kształcenia**
- II. Koncepcja kształcenia**
- III. Podstawowe zasady działania systemu zapewniania jakości**
  - A. Cele i podstawy prawne
  - B. Struktura i zakres działań
    - 1) Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia
    - 2) Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia
- IV. Monitorowanie i ewaluacja programów kształcenia**
  - A. Projektowanie i zatwierdzanie nowych programów kształcenia
  - B. Monitorowanie i przegląd programów kształcenia
- V. Kształcenie i ocena zorientowana na studenta**
  - A. Metody kształcenia
  - B. Ocena osiągnięcia efektów kształcenia
  - C. Praktyki studenckie
  - D. Proces dyplomowania
  - E. Potwierdzanie efektów uczenia się
- VI. Doskonalenie i ewaluacja kadry**
  - A. Ewaluacja nauczycieli akademickich
  - B. Wspieranie rozwoju nauczycieli akademickich
- VII. Zasoby edukacyjne i wsparcie studenta**
  - A. Rozwój nowoczesnej infrastruktury dydaktycznej
  - B. Wsparcie studenta
- VIII. Publikowanie informacji i promowanie działań pro jakościowych**
- IX. Dokumenty**

I. POLITYKA ZAPEWNIANIA JAKOŚCI

Do priorytetowych zadań Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej należy zapewnienie najwyższej jakości kształcenia na wszystkich poziomach i w każdej z form kształcenia realizowanych na Wydziale: na studiach licencjackich, magisterskich, doktoranckich, podyplomowych, a także kursach i szkoleniach oferowanych przez Wydział społeczności miasta i regionu w ramach Uniwersytetu Otwartego.

Polityka zapewniania jakości kształcenia zgodna jest z misją i wizją uczelni przyjętą w *Strategii rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009–2019* oraz *Strategią rozwoju WFPiK UAM na lata 2011–2019*. Do kluczowych zadań w zakresie dydaktyki należą:

1. Doskonalenie i rozwijanie kultury jakości przez integrowanie kształcenia z badaniami naukowymi. Programy kształcenia w ścisły sposób powiązane są z prowadzonymi na Wydziale badaniami z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i nauk o sztuce (o polonistycznym, slawistycznym, filmoznawczym i teatrologicznym charakterze), które, łącząc klasyczne tradycje badawcze z nowoczesnymi metodologiami, wpisują się w najnowsze kierunki współczesnej nauki.
2. Prowadzenie polityki kadrowej zapewniającej najwyższą jakość kształcenia. Zajęcia powierzane są najlepszym specjalistom z dyscyplin, w ramach których realizowany jest kierunek, zgodnie z dorobkiem i kompetencjami nauczycieli. Władze Wydziału dbają o warunki sprzyjające rozwojowi kadry, w tym w także wspierają podnoszenie jej kwalifikacji dydaktycznych.
3. Stałe monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia i procesu dydaktycznego w odpowiedzi na postępujący rozwój badań naukowych oraz zmieniające się warunki i potrzeby otoczenia społecznego z jednoczesnym zachowaniem humanistycznej, filologicznej tożsamości prowadzonych kierunków. Doskonaleniu i poszerzaniu oferty dydaktycznej podlegają również studia podyplomowe oraz kursy i szkolenia.
4. Systematyczne umiędzynarodawianie procesu kształcenia przez: umożliwianie studentom dostępu do najnowszych badań dzięki współpracy naukowej i dydaktycznej z zagranicznymi instytucjami akademickimi, szeroką ofertę kształcenia w językach obcych (lektoraty, zajęcia prowadzone w językach obcych dla studentów zagranicznych i polskich w ramach AMU-PIE) oraz wspieranie mobilności studentów i nauczycieli akademickich (przystępowanie do nowych form współpracy pozaunijnej w ramach Nowych Partnerstw programu Erasmus+). Priorytetem jest tworzenie i promowanie programów kształcenia dla studentów zagranicznych, kierunków współprowadzonych z partnerami zagranicznymi, w tym także kierunków anglojęzycznych. Szczególną rolę w rozwijaniu umiędzynarodowienia odgrywa działające w ramach Wydziału Studium Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców.
5. Zapewnienie nowoczesnej i stale modernizowanej infrastruktury, pozwalającej na realizację programów kształcenia oraz prowadzenie wspierających je badań naukowych, także w zakresie kształcenia specjalnościowego. Dotyczy to również systematycznie poszerzanych zasobów bibliotecznych i informacyjnych oraz bazy teleinformatycznej i technologicznej.

6. Zwiększanie podmiotowości studentów i doktorantów w procesie kształcenia przez jego indywidualizację, wspieranie ich w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia oraz zapewnienie odpowiednich warunków studiowania również osobom z niepełnościami.
7. Wspieranie studenckich inicjatyw badawczych, działalności kół naukowych oraz samorządności studenckiej i doktoranckiej.
8. Rozwijanie współpracy z otoczeniem społecznym, kulturalnym i gospodarczym przy szczególnym zaangażowaniu w działalność prospołeczną studentów i doktorantów, a także stały kontakt i konsultacje z absolwentami Wydziału.
9. Włączanie w działania pro jakościowe wszystkich grup interesariuszy, mających swój udział i wpływ na proces kształcenia: pracowników naukowo-dydaktycznych, doktorantów, studentów, słuchaczy studiów podyplomowych, absolwentów, pracodawców oraz administracji Wydziału.
10. Stała ewaluacja, elastyczność i doskonalenie systemu zapewniania jakości kształcenia. Wydział zapewnia sprzyjające warunki do podnoszenia kompetencji i kwalifikacji w zakresie zarządzania jakością kształcenia przez motywowanie do samokształcenia oraz finansowanie szkoleń, kursów i studiów podyplomowych organizowanych przez UAM i podmioty zewnętrzne.

II. KONCEPCJA KSZTAŁCENIA

Koncepcja kształcenia Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej pozostaje w ścisłym związku z polityką zapewniania jakości kształcenia oraz odpowiada celom sformułowanym w *Strategii rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009–2019* oraz *Strategii rozwoju WFPiK UAM na lata 2011–2019*. Zapewniając kształcenie na najwyższym poziomie, Wydział dba o wartości skupione wokół idei *universitas*. Szczególną uwagę zwraca na etyczny wymiar wiedzy i kształcenia, podążanie drogą duchowego rozwoju oraz upowszechnianie wiedzy na temat kulturowego dziedzictwa, zwłaszcza tych jego kręgów, które w sposób naturalny wyznaczają dyscypliny podejmowanych na Wydziale badań: kręgu kultury śródziemnomorskiej, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji greckorzymskiej oraz judeochrześcijańskiej, kultur słowiańskich, w tym przede wszystkim kręgu kultury narodowej kształtowanej w toku jej ponadtysiącletnich dziejów.

Wydział stawia sobie za zadanie kształcenie światłych humanistów potrafiących odpowiedzialnie i rzetelnie pracować dla dobra społeczeństwa oraz aktywnie wpływających na rozwój narodowej kultury. Odbywa się to przez kształtowanie i wspieranie wszelkich form demokracji akademickiej, upowszechnianie postaw otwartości i tolerancji, szacunek dla wspólnotowości europejskiej zapośredniczonej oraz rozwijanej w obrębie instytucji naukowych. Nadzrędnym celem jest zachowanie wysokiego etosu humanisty przy jednoczesnym reagowaniu na zmieniające się warunki i potrzeby rynku pracy, wierność szeroko pojmowanej tradycji oraz umiejętność znalezienia harmonii między odpowiedzialnością na wyzwania współczesności i pamięcią o przeszłości.

Absolwent Wydziału to zatem nowoczesny humanista szanujący tradycję i twórczo kształtujący dziedzictwo kulturowe, gotowy do podjęcia działalności badawczej lub dalszej edukacji, a zarazem przygotowany do wyzwań rzeczywistości specjalista, wyposażony w zawodowe kompetencje i umiejętności, które umożliwią mu sprawne poruszanie się w przestrzeni społecznej, poszerzonej o najnowsze technologie komunikacji medialnej i systemy wymiany informacji. To także osoba o wysokich kompetencjach społecznych i etycznej wrażliwości, realizująca potrzebę ustawicznego rozwoju oraz angażująca się w życie społeczne i kulturalne, odpowiadająca na problemy współczesnej rzeczywistości, reagująca na zmiany, a także sama je inicjująca. Możliwe jest to dzięki połączeniu interdyscyplinarnie rozumianego przygotowania filologicznego oraz ogólnohumanistycznego z wysokiej jakości kształceniem specjalnościowym o dużych walorach praktycznych, odpowiadającym na zapotrzebowania otoczenia społeczno-gospodarczego.

Tak rozumiana koncepcja realizowana jest we wszystkich obowiązujących na Wydziale programach kształcenia w sposób zindywidualizowany i dostosowany do specyfiki poszczególnych kierunków, prowadzonych przez pięć instytutów: Instytut Filologii Klasycznej, Instytut Filologii Polskiej, Instytut Filologii Słowiańskiej, Instytut Teatru i Sztuki Mediów oraz Instytut Filmu, Mediów i Sztuk Audiowizualnych.

III. PODSTAWOWE ZASADY DZIAŁANIA SYSTEMU ZAPEWNIANIA JAKOŚCI

A. Cele i podstawy prawne

Skuteczne realizowanie koncepcji kształcenia oraz strategicznych celów w zakresie dydaktyki umożliwia funkcjonujący na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Odpowiada on za sprawny przebieg procesu dydaktycznego, projektowanie, monitorowanie i modyfikacje programów kształcenia oraz podejmowanie działań doskonalących ich jakość, stymulowanie aktywności i współpracę wszystkich uczestników procesu kształcenia, zapewnienie pełnej informacji o jakości kształcenia na Wydziale, a także ciągłą modernizację wewnętrznych procedur ewaluacyjnych w celu podnoszenia kultury jakości.

Działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia pozostają w zgodzie z obowiązującymi aktami prawnymi:

Uchwała nr 126/2010 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Uchwała nr 284/2011/2012 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 126/2010 Senatu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Uchwała nr 234/2014/2015 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dn. 29 czerwca 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się

Uchwała nr 28/2016/2017 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących uchwalania programów studiów wyższych, studiów podyplomowych, kursów kształcących oraz szkoleń

Zarządzenie nr 321/2011/2012 Rektora UAM z dnia 3 lutego 2012 w sprawie określenia szczegółowych zadań Rady ds. Jakości Kształcenia oraz wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia

Zarządzenie nr 322/2011/2012 Rektora UAM z dnia 3 lutego 2012 r. w sprawie określenia procedur funkcjonowania uczelnianego systemu zarządzania jakością kształcenia

Zarządzenie nr 323/2011/2012 Rektora UAM z dnia 3 lutego 2012 r. w sprawie ankiet wraz z zasadami ich opracowywania, przeprowadzania oraz publikowania ich wyników

Zarządzenie nr 453/2015/2016 Rektora UAM z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie badania karier zawodowych absolwentów

Zarządzenie nr 157/2013/2014 Rektora UAM z dnia 28 listopada 2013 r. i Zarządzenie zmieniające nr 480/2015/2016 z dnia 1 lutego 2016 r. w sprawie zasad składania i archiwizacji prac dyplomowych z wykorzystaniem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz wzoru oświadczenia o samodzielnym napisaniu pracy dyplomowej i zgodności wersji elektronicznej pracy dyplomowej z wersją drukowaną

Zarządzenie nr 488/2015/2016 Rektora UAM z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się

Zarządzenie nr 38/2016/2017 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych

Regulamin studiów UAM

Strategia rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009–2019

Strategia rozwoju WFPiK UAM na lata 2011–2019

Strategia funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia

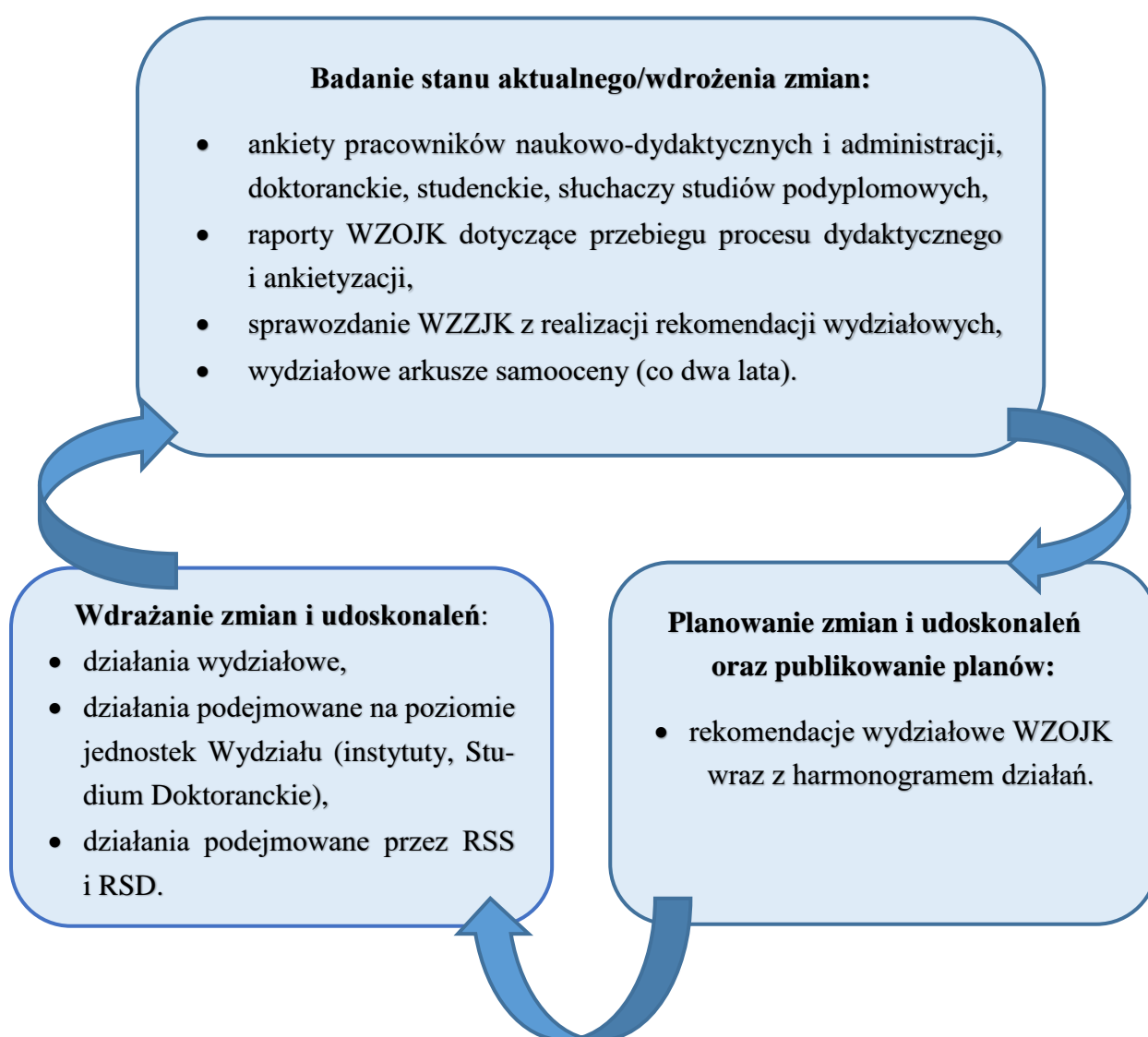
B. Struktura i zakres działań

Za zapewnienie sprawnego przebiegu procesu dydaktycznego i systematyczne doskonalenie zasad jego organizacji na WFPiK odpowiada **Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKJK)**. Wpisuje się ona w strukturę i realizuje założenia **Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia (USZJK)** na UAM, korzystając jednocześnie z prawa do autonomii Wydziału przez dostosowanie wypracowanych rozwiązań i dobrych praktyk do specyfiki procesów dydaktycznych na prowadzonych kierunkach. Działaniami WKJK objęci są pracownicy Wydziału oraz studenci i doktoranci studiujący na wszystkich poziomach i formach studiów.

W skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia wchodzi: **Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WZZJK)** oraz **Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (WZOJK)**. Zgodnie z założeniami USZJK w celu zapewnienia obiektywizmu działań rozdzielone zostały kompetencje dotyczące zapewniania i oceniania jakości kształcenia. WZOJK pełni funkcje wspierające i kontrolujące względem WZZJK, dostarczając analiz skuteczności działania systemu zapewniania jakości kształcenia.

Priorytetem działania WKJK, zgodnie ze *Strategią USZJK*, jest budowanie kultury jakości jako wspólnej odpowiedzialności całej społeczności Wydziału, dlatego w działania projakościowe zaangażowane są wszystkie grupy interesariuszy: pracownicy naukowo-dydaktyczni, doktoranci, studenci, słuchacze studiów podyplomowych, absolwenci, pracodawcy, a także administracja. W pracach WZZJK i WZOJK uczestniczą reprezentanci wszystkich tych grup, powoływani na okres kadencji przez Radę Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej.

Wszystkie obowiązujące na Wydziale procedury projakościowe mają charakter cykliczny. Ich celem jest stałe podnoszenie efektywności wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia zgodnie z zasadą: zaplanuj – wykonaj – sprawdź – popraw (cykl Deminga).

Podejmowanym na Wydziale działaniami pro jakościowym przyświecają sprawdzone w praktyce zasady:

- ścisła współpraca i regularny kontakt WZZJK, WZZJK oraz Rady Jakości Kształcenia,
- zaangażowanie wszystkich uczestników procesu dydaktycznego,
- otwartość na dyskusje, dobre praktyki, wymianę doświadczeń,
- jawność działań i dbałość o upowszechnianie informacji,
- rozwijanie kultury jakości dzięki stałemu namysłowi nad działaniem systemu i doskonaleniu działań.

Za sprawne funkcjonowanie systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale, monitorowanie działań wynikających ze stałych zadań WZZJK oraz doskonalenie kultury jakości odpowiada przewodniczący WZZJK (prodziekan ds. studenckich).

1) Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WZZJK)

W skład WZZJK wchodzi:

- prodziekan ds. studenckich, odpowiedzialny za sprawy kształcenia (przewodniczący),
- koordynatorzy działań na rzecz jakości kształcenia w jednostkach wchodzących w skład WFPiK (dyrektorzy ds. dydaktyki lub kierownicy jednostek),
- kierownik Studium Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców,
- pełnomocnik Dziekana ds. studiów podyplomowych, kursów i szkoleń,
- przedstawiciel Studium Doktoranckiego,
- koordynator programu Erasmus+,
- przedstawiciel MISHiS,
- pełnomocnik Dziekana ds. praktyk studenckich,
- przedstawiciele studentów i doktorantów (RSS i RSD),
- interesariusze zewnętrzni,
- przedstawiciel administracji dziekanatu,
- inne osoby wskazane przez Dziekana.

Do zadań WZZJK należy:

- opracowanie i doskonalenie zasad rekrutacji na studia pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia,
- monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia, w tym: organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, programów kształcenia, metod i form kształcenia oraz sposobów weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studenta,
- wspieranie rad programowych w modernizowaniu programów kształcenia i opracowywaniu nowych programów kształcenia zgodnie z PRK,
- monitorowanie prawidłowego stosowania punktacji ECTS,
- koordynowanie mobilności studentów,
- dbałość o podnoszenie kompetencji kadry dydaktycznej,

- doskonalenie jakości obsługi administracyjnej procesu dydaktycznego,
- monitorowanie uznawalności kształcenia pozaformalnego i nieformalnego,
- coroczne planowanie i sprawozdawanie z działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia,
- publikowanie informacji o zrealizowanych działaniach.

WZZJK spotyka się w pełnym składzie co najmniej cztery razy w roku (dwa razy w semestrze) w celu omówienia spraw wynikających ze stałych zadań i harmonogramu oraz bieżących spraw dydaktycznych. W zebraniach uczestniczy każdorazowo przedstawiciel Wydziałowego Zespołu ds. Oceniania Jakości Kształcenia w celu utrzymywania kontaktu i wymiany informacji.

W ramach WZZJK działa komisja dydaktyczna, w której skład wchodzi prodziekan ds. studenckich (przewodniczący) oraz osoby odpowiedzialne za dydaktykę w instytutach (dyrektorzy lub wicedyrektorzy ds. dydaktycznych). Komisja spotyka się na kolegiach dydaktycznych co najmniej raz w miesiącu, monitorując na bieżąco proces dydaktyczny. W zebraniach mogą uczestniczyć w również inni członkowie WZZJK oraz przedstawiciel WZOJK.

Do najważniejszych zadań WZZJK należy doskonalenie jakości kształcenia przez realizację wydziałowych rekomendacji, zawierających propozycje działań na rzecz podnoszenia jakości kształcenia, przygotowywanych przez WZOJK i zatwierdzanych przez Radę Wydziału. Obejmują one swym zakresem: programy kształcenia, metody kształcenia i oceniania, organizację studiów, systemy informacyjne, kadre nauczającą, warunki techniczne realizacji programu kształcenia oraz formy promocji i oceny jakości kształcenia. W rekomendacjach wskazywane osoby/jednostki organizacyjne odpowiedzialne za wdrażanie programu naprawczego w danym czasie. Przewodniczący WZZJK na podstawie raportów opracowanych przez Instytuty, analizujących stopień wdrażania proponowanych zmian i działań doskonalących proces kształcenia, przedstawia Radzie Wydziału raz w roku (do końca lutego) sprawozdanie z rezultatów działania systemu zapewniania jakości kształcenia i realizacji zaleceń dotyczących doskonalenia jakości kształcenia (rekomendacji). Sprawozdanie z realizacji rekomendacji publikowane jest na stronie wydziałowej.

WZZJK zgodnie z harmonogramem działań dostarcza danych i materiałów do analiz wynikających ze stałych zadań WZOJK oraz zaleceń rekomendowanych dla poprawy jakości kształcenia. WZOJK na ich podstawie opracowuje raporty i sprawozdania, które następnie przekazywane są WZZJK i mają służyć refleksji nad przebiegiem procesu dydaktycznego oraz doskonaleniu jakości kształcenia. Dokładna analiza przedstawionych danych z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych kierunków odbywa się w ramach poszczególnych jednostek Wydziału (instytuty, Studium Doktoranckie), które podejmują konkretne działania służące doskonaleniu jakości kształcenia.

2) Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (WZOJK)

W skład WZOJK wchodzi:

- przewodniczący,
- przedstawiciele wszystkich jednostek (instytutów) wchodzących w skład WFPiK,
- przedstawiciele doktorantów i studentów,
- przedstawiciel interesariuszy zewnętrznych,
- inne osoby wskazane przez Dziekana.

Do zadań WZOJK należy:

- monitorowanie wprowadzania rekomendacji na Wydziale,
- opiniowanie nowych kierunków kształcenia i zmian w programach studiów,
- analiza metod i form kształcenia oraz sposobów weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studentów,
- analiza i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia, w tym wyników przeprowadzonych egzaminów i innych form weryfikowania efektów kształcenia oraz procesu dyplomowania,
- analiza i publikowanie wyników oceny ogólnouniwersyteckiej ankietyzacji dotyczącej corocznego badania jakości kształcenia;
- analiza i publikowanie wyników oceny ankietyzacji studenckiej pracowników dydaktycznych,
- ocena warunków socjalnych studentów i doktorantów,
- analiza wniosków z monitorowania karier absolwentów,
- coroczne przedstawianie Dziekanowi, Radzie Wydziału i WZZJK rezultatów oceny jakości kształcenia i planu naprawczego/doskonającego jakość kształcenia,
- publikowanie na stronie Wydziału corocznych rezultatów oceny jakości kształcenia.

Najważniejszym zadaniem WZOJK jest opracowanie do końca marca każdego roku i przedstawienie do zatwierdzenia Radzie Wydziału rekomendacji dla poprawy jakości kształcenia, a następnie opublikowanie ich na stronie internetowej. Coroczne propozycje działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia przygotowywane są przez WZOJK za pomocą następujących narzędzi:

- proponowanych przez Radę Jakości Kształcenia rekomendacji na poziomie centralnym dotyczących doskonalenia jakości kształcenia na UAM,
- raportów z badań jakości kształcenia na UAM przeprowadzonych wśród nauczycieli akademickich, doktorantów, studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w ramach aktualnych edycji badania jakości kształcenia UAM,
- sprawozdań z wdrożeń rekomendacji przygotowywanych przez WZZJK każdego roku (do końca lutego),
- analiz przygotowanych przez poszczególne zespoły zadaniowe WZOJK, dotyczących m.in. procesu egzaminowania, dyplomowania, wyników ankietyzacji nauczycieli akademickich,
- arkusza samooceny jakości kształcenia (jeśli jest przygotowany w danym roku).

WZOJK opiniuje również zmiany w programach kształcenia kierunków i specjalnościach studiów oraz nowe kierunki i specjalności na wniosek jednostki, która prowadzi dany kierunek lub specjalność. Zgłaszanie wniosków, zawierających uzasadnienie i wyszczególnienie proponowanych zmian w programie wraz z odpowiednią dokumentacją, powinno odbywać się przynajmniej na trzy tygodnie przed Radą Wydziału, na którą opinia ma być przygotowana. WZOJK kieruje swą opinię do kierownika jednostki/specjalności oraz prodziekana ds. studenckich.

Zebrania WZOJK w pełnym składzie organizowane są raz w miesiącu. Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia utrzymuje stały kontakt z Wydziałowym Zespołem ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, a przedstawiciel WZOJK uczestniczy w każdym posiedzeniu WZZJK. Przewodniczący WZOJK zobowiązany jest raz w roku (w marcu) do przedstawienia sprawozdania ze swojej działalności Radzie Wydziału. Szczegółowy zakres działań reguluje dokument *Procedury Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia*.

IV. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMÓW KSZTAŁCENIA

Bezpośredni nadzór nad realizacją programów kształcenia sprawuje jednostka (instytut, Studium Doktoranckie), prowadząca kształcenie na danym kierunku. Za organizację i warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych, realizację efektów kształcenia i monitorowanie programów studiów, w tym metod i form kształcenia oraz sposobów weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studenta, odpowiedzialni są dyrektorzy dydaktyczni instytutów oraz kierownik Studium Doktoranckiego.

Realizacja programu kształcenia i przebieg procesu dydaktycznego podlega stałej, bieżącej kontroli i ocenie przez dyrektorów jednostek prowadzących kierunek studiów. Do zadań jednostki prowadzącej kierunek należy:

- monitorowanie przebiegu procesu kształcenia i zapewnienie sprawnej jego organizacji (realizacja programu studiów, opracowanie harmonogramu zajęć, organizacja naboru na seminaria oraz specjalności/specjalizacje, współpraca ze Szkołą Językową UAM przy organizacji lektoratów języka obcego),
- prawidłowa obsada zajęć dydaktycznych, zapewniająca zgodność dorobku naukowego i kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia z dyscyplinami naukowymi, z którymi zajęcia są powiązane,
- regularny kontakt z przedstawicielami studentów i współpraca z Radą Samorządu Studentów/Radą Samorządu Doktorantów,
- weryfikacja efektów kształcenia – bieżąca ocena osiągnięcia efektów kształcenia na podstawie analiz egzaminów, prac etapowych i dyplomowych oraz dokumentacji praktyk zawodowych,
- identyfikowanie trudności oraz niezwłoczne podejmowanie w razie potrzeby działań korygujących i naprawczych,
- koordynowanie hospitacji zajęć dydaktycznych i oceny nauczycieli akademickich,
- monitorowanie prawidłowego stosowania punktacji ECTS,

- monitorowanie i analiza ankietyzacji nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów po każdym semestrze,
- wspieranie udziału studentów w studenckim ruchu naukowym oraz w badaniach naukowych i inicjatywach prospołecznych.

Proces kształcenia na studiach podyplomowych monitoruje pełnomocnik Dziekana ds. studiów podyplomowych, szkoleń i kursów. Koordynuje on proces ankietyzacji wśród słuchaczy studiów podyplomowych, monitoruje proces kształcenia oraz dokonuje jego analizy na podstawie raportów przygotowanych przez kierowników studiów. Pełnomocnik składa roczne sprawozdanie przewodniczącemu WZZJK w terminie do 30 listopada.

A. Projektowanie i zatwierdzanie nowych programów kształcenia

Nowe programy kształcenia przygotowywane są przez rady programowe powoływane w tym celu w jednostkach Wydziału. W pracach nad nowym programem uczestniczą przedstawiciele wszystkich interesariuszy wewnętrznych (nauczyciele akademicki, studenci lub doktoranci), wskazane są także konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi (absolwenci, przedstawiciele pracodawców). Szczegółowe zasady projektowania programów kształcenia i opiniowania przez określają poszczególne jednostki Wydziału.

Nowy program kształcenia kierowany jest przez dyrektora jednostki w celu zaopiniowania do WZOJK oraz Rady Samorządu Studentów lub Rady Samorządu Doktorantów. Zgłaszanie wniosków powinno odbywać się przynajmniej na trzy tygodnie przed Radą Wydziału, na której program ma być zatwierdzony. Dyrektor instytutu/kierownik Studium Doktoranckiego przekazuje program kształcenia także prodziekanowi ds. studenckich. Przewodniczący WZOJK oraz RSS/RSD po analizie projektu kierują swoje opinie do kierownika danej jednostki oraz prodziekana ds. studenckich. Pozytywnie zaopiniowane programy przedstawiane są do zatwierdzenia przez Radę Wydziału, a następnie przez Senat UAM.

B. Monitorowanie i przegląd programów kształcenia

Procedurami objęte są wszystkie poziomy kształcenia oraz formy studiów prowadzonych na Wydziale. Celem monitorowania i przeglądu programów kształcenia jest zapewnienie osiągnięcia założonych efektów kształcenia, sprawny przebieg procesu dydaktycznego oraz stałe doskonalenie programów kształcenia w odpowiedzi na postępujący rozwój badań naukowych oraz zmieniające się warunki i potrzeby otoczenia społecznego. Jednostka dokonuje raz w roku przeglądu programu kształcenia, na podstawie którego przedstawiane są ewentualne propozycje zmian w programie studiów. Podlegają one takim samym procedurom, jak nowe programy kształcenia, z wyłączeniem zatwierdzenia przez Senat UAM.

Monitorowaniu i bieżącemu przeglądowi programu kształcenia podlega: aktualność zakładanych efektów kształcenia, trafność stosowanych form zajęć, metod kształcenia oraz metod weryfikacji i oceniania do zakładanych efektów kształcenia, poprawność oszacowania nakładu pracy studentów i przyporządkowania punktów ECTS, dostępność materiałów dydaktycznych

oraz infrastruktury wspierającej proces dydaktyczny, w tym zasobów informacyjnych, a także odsiew studentów po poszczególnych etapach cyklu dydaktycznego.

Bieżący przegląd programu kształcenia odbywa się na podstawie corocznych analiz dokonywanych za pomocą różnorodnych i kompleksowych narzędzi: corocznych raportów WZOJK dotyczących przebiegu procesów dyplomowania i egzaminowania, wyników ogólnouniwersyteckiego badania jakości kształcenia oraz raportów na ten temat sporządzonych przez WZOJK, badania prawidłowości przypisania punktów ECTS, wyników studenckiej ankietyzacji oceniającej przedmiotowe efekty kształcenia oraz ankietyzacji pracodawców oceniającej specjalnościowe efekty kształcenia, sprawozdań opiekunów praktyk oraz pełnomocnika ds. praktyk, wyników studenckiej ankietyzacji oceniającej nauczycieli akademickich oraz ankietyzacji oceniającej przypisanie punktów ECTS, a także innych dodatkowych ankietyzacji i badań, przeprowadzanych w odpowiedzi na rekomendacje, diagnostycznie lub interwencyjnie. Oprócz analiz wynikających z dokumentacji i ankietyzacji nadrzędną i weryfikującą rolę w bieżącym monitorowaniu procesu dydaktycznego i programu kształcenia odgrywają opinie studentów, pracowników i absolwentów zebrane w trybie bezpośrednich spotkań i konsultacji, organizowanych zgodnie z harmonogramami jednostek. W trybie corocznym za pomocą sprawozdania z realizacji rekomendacji dokonuje się również oceny skuteczności podejmowanych działań o charakterze naprawczym i/lub doskonalącym.

Kierownicy jednostek organizują przynajmniej raz w roku akademickim spotkania ze studentami poświęcone procesowi dydaktycznemu, w tym wynikom ankietyzacji i bieżącym sprawom dydaktycznym. Efekty tych konsultacji brane są pod uwagę przy doskonaleniu programów kształcenia oraz usprawnianiu przebiegu procesu dydaktycznego.

Oprócz bieżącego monitorowania procesu kształcenia każda jednostka dokonuje również **okresowego przeglądu programu kształcenia**, polegającego na cyklicznej i kompleksowej ocenie wszystkich aspektów programu kształcenia i osiągniętych efektów. Okresowy przegląd odbywa się po zakończonym cyklu kształcenia, nie rzadziej niż co pięć lat na każdym poziomie kształcenia. W ocenie uwzględniana jest analiza zgodności programu z misją i strategią rozwoju Uniwersytetu i Wydziału, aktualnym stanem badań w dyscyplinach powiązanych z kierunkiem, potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, zasobami kadrowymi, infrastrukturą dydaktyczną, a także wymaganiami określonymi w przepisach prawa.

Przy okresowym przeglądzie programów kształcenia bierze się pod uwagę wieloletnie, skumulowane rezultaty monitorowania programu kształcenia, w tym:

- wyniki oceny nauczycieli akademickich i zajęć dydaktycznych dokonywanej przez studentów po każdym semestrze (ankiety ewaluacyjne),
- wyniki oceny okresowej nauczycieli akademickich realizujących program kształcenia,
- raporty z ankietyzacji w ogólnouniwersyteckim badaniu jakości kształcenia,
- analizy ankiet oceniających przedmiotowe efekty kształcenia,
- opinie wyrażone na spotkaniach ze studentami,
- konsultacje z absolwentami i interesariuszami zewnętrznymi,
- coroczne oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia,
- przeprowadzone badania nakładu pracy studentów (przypisanie punktacji ECTS),

- raporty z realizacji rekomendacji,
- analizy liczby studentów i ich odsiewu,
- wyniki analiz z monitoringu karier zawodowych absolwentów,
- wyniki oceny programowej przeprowadzonej przez PKA, jeśli taka miała miejsce w okresie od ostatniego okresowego przeglądu programu.

Śledzenie karier zawodowych absolwentów odbywa się na podstawie ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA), a za opracowanie uzyskanych danych odpowiada WZOJK. Istotne jest także wykorzystanie innych, uzupełniających się źródeł informacji, które zbierane są na poziomie instytutów, np. podczas organizowanych spotkań i konsultacji z absolwentami czy ankietyzacji przeprowadzanych wśród interesariuszy zewnętrznych. Absolwenci Wydziału są również stałymi członkami WZZJK i uczestniczą w zebraniach zespołu. Pozyskane różnymi drogami dane o losach zawodowych absolwentów oraz wyrażone przez nich opinie analizowane są przez dyrekcje instytutów i stanowią podstawę monitorowania programów kształcenia.

W efekcie okresowego przeglądu programu kształcenia możliwe są: modyfikacja programu kształcenia lub podjęcie decyzji o przygotowaniu nowego programu kształcenia.

IV. KSZTAŁCENIE I OCENA ZORIENTOWANA NA STUDENTA

A. Metody kształcenia

Metody kształcenia stosowane na Wydziale i zapisane w sylabusach mają ścisły związek z dyscypliną naukową bądź specjalnością, w ramach których prowadzone są zajęcia, dostosowane są do specyfiki przedmiotu oraz prowadzonych form dydaktycznych, umożliwiając tym samym osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Priorytetem jest realizowanie programów kształcenia w sposób zachęcający studentów do odgrywania aktywnej roli w procesie uczenia się. Obok metod tradycyjnych, typowych dla kształcenia filologicznego (wykład/wykład problemowy/wykład konwersatoryjny/wykład z prezentacją multimedialną) dużą wagę przywiązuje się do nowoczesnych metod aktywizujących studentów i wspomagających ich kreatywność oraz generujących refleksję (metody twórczego rozwiązywania problemów, metody projektu – indywidualne i grupowe, *case study*/studium przypadku, zajęcia warsztatowe), wykorzystujących multimedialne i interaktywne techniki kształcenia oraz uwzględniających samodzielne uczenie się (indywidualne studiowanie literatury, przygotowanie etapowych prac zaliczeniowych, prace projektowe). Nacisk kładziony jest również na rozwijanie umiejętności pracy w grupie oraz współpracy nastawionej na wspólne osiągnięcie celu. Dużą wagę przywiązuje się także do metod aktywizujących studenta w zakresie rozwijania umiejętności niezbędnych do podejmowania i prowadzenia samodzielnej pracy badawczej na obu stopniach kształcenia.

WZOJK monitoruje metody kształcenia podczas cyklicznie przeprowadzanych przeglądów sylabusów, oceniając trafność doboru, specyficzność, skuteczność i różnorodność metod

w powiązaniu z możliwością osiągnięcia wszystkich przedmiotowych efektów. Wyniki analiz stanowią podstawę dla przygotowywanych corocznie rekomendacji wydziałowych oraz stanowią podstawę do podejmowanych przez WZZJK działań naprawczych.

B. Ocena osiągnięcia efektów kształcenia

System sprawdzania i oceniania nakierowany jest na studenta, umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Obowiązujące metody i kryteria oceniania dostosowane są do specyfiki przedmiotu oraz prowadzonych form dydaktycznych, zapisane w sylabusach oraz przedstawiane studentom na początku kursu przedmiotu. Określone na początku semestru sposoby i kryteria oceny nie podlegają zmianie w czasie trwania zajęć. Kryteria oceniania są ujednolicone w obrębie przedmiotu i stosowane przez wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia.

Do metod umożliwiających bieżące monitorowanie postępów w uczeniu się (ocena formująca) oraz końcową weryfikację efektów kształcenia (ocena podsumowująca) należą: bieżąca ocena przygotowania studenta do zajęć, kolokwium ustne i pisemne, praca cząstkowa, semestralna i roczna, praca dyplomowa, egzamin ustny i pisemny, ocena projektu i prezentacji, test, sprawdzian ze znajomości lektur. Weryfikacji podlegają także efekty kształcenia obejmujące przygotowanie i udział w badaniach (cząstkowe oceny przygotowania pracy dyplomowej, egzamin dyplomowy), praktyki zawodowe (ocena pracodawcy, ocena dziennika praktyk przez akademickiego opiekuna praktyk) oraz zajęcia z języka obcego (kolokwium, egzamin, egzamin certyfikacyjny).

Ocenione prace są archiwizowane w jednostkach do czasu zakończenia przez studenta cyklu kształcenia. W razie potwierdzonych wątpliwości odnośnie autorskiego charakteru pracy, w przypadku odkrycia plagiatu, nauczyciel zobowiązany jest skierować sprawę na drogę dyscyplinarną. Szczegółowe zasady oceniania zawarte są w *Standardach dotyczących sposobów oceniania na WFPiK*.

Po zakończonej sesji egzaminacyjnej WZOJK dokonuje przeglądu metod, procedur i wyników egzaminów, przeprowadzonych na WFPiK w danym roku akademickim oraz analizuje strukturę ocen z sesji egzaminacyjnych. Sporządzony na tej podstawie raport zawiera zestawienia statystyczne oraz ich analizy skonfrontowane z danymi z lat ubiegłych, które umożliwiają zdiagnozowanie tendencji dotyczących procesu weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale. Raport służy monitorowaniu procesu dydaktycznego przez WZZJK oraz stanowi podstawę dla przygotowywanych przez WZOJK rekomendacji wydziałowych.

C. Praktyki studenckie

Realizacja praktyk odbywa się zgodnie z programami kształcenia na poszczególnych kierunkach. Proces kształcenia regulują *Zasady odbywania praktyk na WFPiK*, które określają organizację praktyki zawodowej, w tym cele, formy i wymiar praktyki, warunki zaliczenia oraz obowiązki studentów i opiekunów praktyk. Praktykom studenckim przypisuje się punkty

ECTS. Praktyka zawodowa podlega obowiązkowemu zaliczeniu na ocenę. Warunkiem zaliczenia jest wywiązanie się z zadań i programu określonej praktyki, pozwalających na realizację założonych efektów kształcenia. Student uzyskuje ocenę na podstawie przedstawionej dokumentacji oraz rozmowy z opiekunem akademickim, pozwalających na potwierdzenie efektów kształcenia założonych dla praktyk. Poświadczeniem zaliczenia praktyki jest wpisanie przez opiekuna oceny do protokołu w systemie USOS oraz podpisanie potwierdzenia odbycia praktyki. Szczegółowe zasady realizowania praktyk regulują programy praktyk każdej specjalności/specjalizacji.

Nadzór nad organizacją i przebiegiem studenckich praktyk zawodowych sprawuje pełnomocnik Dziekana ds. praktyk studenckich. Do obowiązków pełnomocnika należy w szczególności: koordynowanie pracy opiekunów akademickich, ewidencjonowanie porozumień, wydawanie imiennych skierowań na praktykę, prowadzenie ewidencji studentów, którzy odbyli praktyki, tworzenie i systematyczne uzupełnianie bazy miejsc praktyk, opracowanie dokumentacji dotyczącej organizacji, przebiegu i zaliczeń praktyk studenckich, aktualizowanie informacji dotyczących praktyk zamieszczanych na stronie internetowej Wydziału, kontrola przebiegu praktyk w zakresie ich zgodności z zawartym porozumieniem, programem praktyk oraz obowiązującymi w tym względzie przepisami.

Pełnomocnik ds. praktyk studenckich składa roczne sprawozdanie z realizacji praktyk studenckich w minionym roku akademickim przewodniczącemu WZZJK w terminie do 30 listopada.

D. Proces dyplomowania

Ogólne zasady dotyczące dyplomowania zawarte są w *Regulaminie studiów UAM, Zarządzeniu Rektora Nr 157/2013/2014 z dnia 28 listopada 2013 r.* i *Zarządzeniu zmieniającym Nr 480/2015/2016 z dnia 1 lutego 2016 r.* oraz w *Uchwale Rady WFPiK z dnia 29 I 2014.*

Przez pracę dyplomową rozumie się pracę licencjacką lub magisterską. Praca dyplomowa stanowi samodzielne opracowanie zagadnienia naukowego, prezentując ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, a także umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Praca licencjacka umożliwia potwierdzenie przygotowania studenta do prowadzenia badań, zaś praca magisterska pozwala na sprawdzenie kompetencji studentów w zakresie wykorzystania wiedzy i nabytych umiejętności badawczych w celu rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów naukowych.

Pracę licencjacką student przygotowuje pod kierunkiem osoby ze stopniem doktora lub samodzielnego pracownika naukowego. W wypadku, gdy promotorem dysertacji jest pracownik niesamodzielny, recenzentem musi być samodzielny pracownik naukowy. Pracę magisterską student przygotowuje pod kierunkiem samodzielnego pracownika naukowego, a w szczególności uzasadnionych przypadkach po uzyskaniu zgody Rady Wydziału pod kierunkiem osoby ze stopniem doktora. W wypadku, gdy promotorem pracy magisterskiej jest osoba ze stopniem doktora, recenzentem musi być samodzielny pracownik naukowy.

Forma egzaminu licencjackiego może być ustna lub pisemna zgodnie z zasadami przyjętymi w instytutach; forma egzaminu magisterskiego może być tylko ustna. Zakres egzaminu dyplomowego obejmuje problematykę związaną z tematyką pracy oraz zagadnienia poza nią wykraczające.

Szczegółowe zasady dotyczące:

- ustalania i zmiany tematu pracy dyplomowej,
- ustanawiania i zmiany kierującego pracą dyplomową (promotora),
- formy, tematyki i metodyki prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań (pozostających w zgodzie z koncepcją, efektami, profilem kształcenia oraz dyscypliną nauki, w której umiejscowiono kierunek),
- formy i zakresu egzaminu dyplomowego na danym kierunku studiów

– określają **instytutowe zasady dyplomowania**, udostępnione na stronach jednostek.

Za techniczną stronę procesu dyplomowania (przetwarzanie dokumentów, przygotowanie do egzaminu dyplomowego) oraz wydawanie dyplomów odpowiada dziekanat. Szczegółowe zasady i terminy rejestrowania i składania pracy dyplomowej w dziekanacie udostępnione są na stronie internetowej Wydziału.

Elektroniczna archiwizacja prac dyplomowych następuje przy użyciu systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD). Kierujący pracą dyplomową odpowiedzialny jest za sprawdzenie pracy dyplomowej w systemie antyplagiatowym OSA.

Za bieżące monitorowanie i organizację procesu dyplomowania odpowiada WZZJK. WZOJK corocznie, po zakończeniu sesji egzaminacyjnej dokonuje ewaluacji procesu dyplomowania, przygotowując raport uwzględniający wszystkie kierunki studiów prowadzone na WFPiK oraz dokonuje przeglądu procedur dyplomowania obowiązujących na Wydziale i w instytutach. Analizy powstają na podstawie danych statystycznych dostarczonych przez dziekanat oraz przeglądu losowo wybranej dokumentacji (prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych, recenzje prac dyplomowych) i obejmują:

- strukturę ocen z egzaminów dyplomowych w danym roku akademickim, a także relację między trzema składowymi, będącymi podstawą wyliczenia oceny końcowej: ocenami pracy dyplomowej, ocenami egzaminu dyplomowego oraz średnimi ocen uzyskanych podczas studiów,
- zgodność tematyki wybranych prac dyplomowych z dyscyplinami, w których umiejscowiony jest kierunek studiów,
- kwalifikacje promotorów i recenzentów prac,
- zakres pytań egzaminacyjnych,
- zgodność recenzji z formularzem, ich merytoryczność oraz adekwatność do wystawionej oceny,
- kompletność dokumentacji związanej z procesem dyplomowania znajdującej się w teczkach absolwenta.

Opinie na temat procesu dyplomowania w danym roku akademickim przekazywane są dyrektorom dydaktycznym, a następnie wykorzystywane w procesie monitorowania programu studiów oraz kompleksowych przeglądach programów kształcenia. Raport WZOJK, prezentowany członkom Rady Wydziału i umieszczony na stronie internetowej WFPiK, stanowi podstawę dla przygotowywanych corocznie rekomendacji wydziałowych.

E. Potwierdzanie efektów uczenia się

Na Wydziale istnieje możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności do efektów kształcenia danego kierunku studiów. Za potwierdzanie efektów kształcenia odpowiada Wydziałowa Komisja ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się, do której zadań należy: rozpatrywanie wniosków kandydatów ubiegających się o potwierdzenie efektów uczenia się, powołanie ekspertów merytorycznych i ustalenie sposobów weryfikacji osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia, o uznanie których ubiega się kandydat, oraz wydanie potwierdzenia w sprawie potwierdzenia efektów uczenia się.

VI. EWALUACJA I DOSKONALENIE KADRY

Najwyższej jakości kształcenia sprzyja prowadzona na Wydziale polityka kadrowa. Do zadań WZZJK należy dbałość o prawidłowy dobór nauczycieli akademickich do prowadzonych zajęć, regularne ocenianie pracowników i realizowanych przez nich zajęć, stwarzanie warunków umożliwiających podnoszenie kwalifikacji dydaktycznych pracowników, a także zapewnienie odpowiedniego systemu motywacyjnego.

Za prawidłową obsadę zajęć dydaktycznych odpowiada dyrektor dydaktyczny jednostki. Przy przydzielaniu zajęć priorytetem jest zgodność dorobku naukowego i kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich (a także innych osób prowadzących zajęcia) z dyscyplinami naukowymi, z którymi te zajęcia są powiązane.

A. Ewaluacja nauczycieli akademickich

Przy **ocenie okresowej** nauczycieli akademickich bierze się pod uwagę:

- osiągnięcia dydaktyczne,
- doskonalenie przez nich kompetencji dydaktycznych,
- wnioski ze studenckiej ankietyzacji oceniającej nauczycieli akademickich,
- wyniki hospitacji.

Wydział przeprowadza corocznie **ankietyzację**, w której studenci, doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych oceniają pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne. Wzór ankiety zatwierdza Rada Wydziału i jest on wspólny dla wszystkich jednostek WFPiK. Szczegółowe wyniki ankiet są dostępne dla pracowników w systemie USOS, a uogólnione wnioski

udostępniane studentom (na stronie internetowej lub na spotkaniach ze studentami). Ankiety ewaluacyjne pracowników dydaktycznych analizowane są w jednostkach przez dyrektorów ds. dydaktycznych. Ich efekty są uwzględniane przy ocenie okresowej pracowników oraz monitorowaniu procesu dydaktycznego. W razie negatywnych wyników ankietyzacji dyrektor instytutu podejmuje działania dyscyplinujące pracownika. Na podstawie rocznych skróconych raportów z badań oceniających pracę nauczycieli akademickich opracowanych przez poszczególne jednostki WZOJK przygotowuje raport, stanowiący podstawę rekomendacji wydziałowych.

Doskonaleniu jakości kształcenia i ewaluacji kadry służy również obowiązujący na Wydziale **system hospitowania** nauczycieli akademickich. Za przeprowadzenie i dokumentowanie hospitacji odpowiadają dyrektorzy instytutów lub osoby przez nich wyznaczone.

Hospitacje mogą być planowane, interwencyjne (na wniosek samorządu studenckiego, kierownika zakładu lub dyrektora do spraw dydaktycznych) lub odbywać się na prośbę pracownika. Obowiązkowej hospitacji podlegają zajęcia prowadzone przez niesamodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych oraz doktorantów, a w wypadku hospitacji interwencyjnej także pracowników samodzielnych. Hospitacje dotyczą wszystkich rodzajów zajęć prowadzonych przez pracowników wynikających z programu studiów na danym kierunku studiów.

Niesamodzielnymi pracownicy podlegają hospitacji co najmniej raz na dwa lata, doktoranci – co roku. O planowanej hospitacji należy poinformować pracownika z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Hospitujący musi mieć stopień naukowy wyższy lub równy hospitowanemu. Po hospitacji spisywany jest protokół, zawierający informacje na temat: formy realizacji zajęć i kontaktu nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia z grupą; zgodności tematyki zajęć z sylabusami przedmiotów, przygotowania nauczyciela akademickiego do zajęć, poprawności doboru metod i materiałów dydaktycznych, wykorzystywania infrastruktury dydaktycznej i technologii informacyjnej. Wzór formularza hospitacyjnego ustalają jednostki.

Hospitujący omawia wnioski wynikające z protokołu pohospitacyjnego z prowadzącym hospitowane zajęcia nie później niż w terminie 7 dni od dnia hospitacji. Podpisany przez hospitowanego arkusz hospitacji jest archiwizowany w sekretariacie instytutu. Jeżeli wynik hospitacji zajęć prowadzonych przez pracownika jest negatywny, hospitacje zostają powtórzone w kolejnym roku akademickim.

Szczegółowe zasady hospitacji (przebieg, kompetencje biorących w nim udział osób, wzór formularza hospitacyjnego) określają **instytutowe zasady hospitowania**, udostępnione na stronach jednostek.

Raz w roku dyrektorzy składają przewodniczącemu WZZJK sprawozdanie z realizacji hospitacji (do końca roku akademickiego). Wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych brane są pod uwagę przy ocenie okresowej pracownika oraz uwzględniane w procesie monitorowania programów kształcenia.

Na studiach doktoranckich hospitacje stanowią obowiązkowy komponent działań opiekuna naukowego/promotora. Odbywają się corocznie i poświadczane są opinią w sprawozdaniu doktoranta. Doktoranci podlegają również dodatkowym hospitacjom w ramach przedmiotu

Praktyka i teoria kształcenia akademickiego, przewidzianego w programie kształcenia (zbiorowe hospitacje, analiza wybranych metod, dyskusje metodyczne z udziałem prowadzącego przedmiot i opiekuna naukowego) oraz podczas zajęć *Mistrz-Uczeń* (formuła oparta na współprowadzeniu przedmiotu i stałej obecności opiekuna naukowego). Za monitorowanie przebiegu hospitowania doktorantów odpowiada kierownik Studium Doktoranckiego.

B. Wspieranie rozwoju nauczycieli akademickich

Wydział dąży do zapewnienia nauczycielom akademickim warunków niezbędnych do podnoszenia kompetencji dydaktycznych (szczególnie w zakresie wykorzystywania nowoczesnych metod i technologii kształcenia) oraz kompetencji miękkich, a także wspiera działania na rzecz doskonalenia umiejętności i kwalifikacji członków WZOJK i WZZJK (udział w szkoleniach nt. jakości kształcenia, konferencjach i forach pro jakościowych, studia podyplomowe MBA). Władze Wydziału, WZOJK i WZZJK organizują cyklicznie szkolenia i warsztaty, a także motywują pracowników do udziału w szkoleniach, kursach i konferencjach organizowanych przez Uniwersytet (np. „Warsztaty dydaktyczne UAM”), jak również oferowanych przez instytucje zewnętrzne. Szczególną wagę przywiązuje się do wspierania doktorantów i najmłodszych pracowników naukowo-dydaktycznych w rozwijaniu ich umiejętności dydaktycznych: warsztat dydaktyczny doktoranta budowany jest dzięki hospitacjom, stażowi dydaktycznemu, współprowadzeniu zajęć (formuła *Mistrz-Uczeń*), odbywaniu zajęć praktycznie przygotowujących do akademickiego nauczania (z uwzględnieniem specyfiki Wydziału), uczestnictwu w zajęciach z zakresu nauk społecznych (oferowanych przez UAM).

Równie istotne jest stymulowanie mobilności doktorantów i pracowników, wspieranie inicjatyw sprzyjających umiędzynarodowieniu kształcenia, a także zachęcanie do podejmowania inicjatyw grantowych w zakresie dydaktyki (projekty NPRH, MNiSW). Za realizację tych celów odpowiadają władze dziekańskie, kierownik Studium Doktoranckiego oraz dyrektorzy instytutów.

Podnoszeniu prestiżu nauczyciela akademickiego i docenianiu działalności najlepszych dydaktyków sprzyja obowiązujący na Wydziale system motywacyjny. Władze Wydziału zgłaszają co roku do nagród rektorskich pracowników wykazujących się szczególnymi osiągnięciami dydaktycznymi oraz przedstawiają kandydatów do nagrody „PRAECEPTOR LAUREATUS”, wyłonionych spośród nauczycieli akademickich, którzy w poprzednim roku akademickim uzyskali najwyższe oceny w ankietach studenckich. Również kryteria przyznawania rocznego wynagrodzenia motywacyjnego uwzględniają działalność organizacyjną na rzecz dydaktyki oraz osiągnięcia dydaktyczne pracowników.

Rada Samorządu Studentów WFPiK co roku organizuje plebiscyt „Złoty Maius”, który ma na celu uhonorowanie najlepszych pracowników dydaktycznych we wszystkich jednostkach Wydziału.

VII. ZASOBY EDUKACYJNE I WSPARCIE STUDENTA

A. Rozwój nowoczesnej infrastruktury dydaktycznej

Wydział zapewnia infrastrukturę dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programów kształcenia i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzenie badań naukowych. Do podstawowych zadań WZZJK należy monitorowanie infrastruktury pod kątem jej przydatności do realizacji przyjętych efektów kształcenia oraz systematyczne doposażanie pomieszczeń dydaktycznych w nowoczesny sprzęt techniczny i multimedialny, niezbędny do realizacji założonych form dydaktycznych, w tym także zajęć specjalnościowych. Równie istotne jest stałe doposażanie warsztatów naukowych pracowników, unowocześnianie infrastruktury biblioteki wydziałowej oraz aktualizowanie jej bazy edukacyjnej tak, by zasoby biblioteczne i informatyczne oddane do dyspozycji studentów w pełni zaspokajały ich potrzeby naukowe i dydaktyczne (w szczególności umożliwiały dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki). Infrastruktura Wydziału w pełni dostosowana jest do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Za realizację tych zadań odpowiadają władze Wydziału, dyrektorzy instytutów oraz kierownik Biblioteki WFPiK im. J.T. Pokrzywniaka. Na Wydziale studenci i pracownicy korzystają także z pokoju dla rodzica dzieckiem, specjalnie przygotowanego do potrzeb najmłodszych.

Studenci, doktoranci i pracownicy mogą wyrażać swe opinie na temat infrastruktury dydaktycznej (dostępności materiałów dydaktycznych, komputerów i Internetu, wyposażenia sal i pracowni) w przeprowadzanym co roku ogólnouniwersyteckim badaniu jakości kształcenia oraz w wydziałowej ankietyzacji Biblioteki WFPiK. Wyniki badań ankietowych analizowane są przez WZOJK i przekazywane dyrektorom jednostek oraz brane pod uwagę przy przygotowywaniu rekomendacji wydziałowych. Do końca stycznia każdego roku poszczególne jednostki przygotowują raport dotyczący stanu infrastruktury i zasobów edukacyjnych, oceniający ich przydatność do realizacji zakładanych efektów kształcenia.

B. Wsparcie studenta

Szczególne wagę na Wydziale przykładana jest do wszechstronnego wsparcia studenta w procesie studiowania: przez zapewnienie stałej dostępności nauczycieli akademickich oraz prodziekana ds. studenckich (dyżury, konsultacje, kontakt mailowy), powoływanie opiekunów roku, indywidualizowanie procesu kształcenia (tutoring, ITS, IOS), zapewnienie pomocy psychologicznej oferowanej przez UAM, organizowanie warsztatów i szkoleń odpowiadających na aktualne potrzeby studenta.

Działania te uwzględniają zróżnicowane potrzeby studentów, w tym także osób z niepełnosprawnościami, nad którymi szczególną opiekę sprawuje pełnomocnik Dziekana ds. wsparcia studentów. Do jego zadań należy także wspomaganie osób mających trudności związane ze studiowaniem (kłopoty z uczeniem się, funkcjonowaniem w grupie, na egzaminach etc.), a także inicjowanie i przeprowadzanie akcji wspierających i integrujących studentów.

Koordynuje on pracami zespołu ds. wsparcia studentów oraz stale współpracuje z pełnomocnikiem Rektora ds. studentów z niepełnosprawnościami oraz Biurem UAM ds. Studentów z Niepełnosprawnościami. Pełnomocnik ds. wsparcia studentów składa roczne sprawozdanie ze swojej działalności przewodniczącemu WZZJK (do końca listopada).

Studenci i doktoranci WFPiK mają możliwość korzystania ze świadczeń pomocy materialnej (stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, zapomogi), a także uzyskać zakwaterowanie w domach studenckich. Prace Wydziałowej Komisji Ekonomicznej Studentów i Wydziałowej Komisji Ekonomicznej Doktorantów koordynuje pełnomocnik Dziekana ds. pomocy materialnej.

Władze Wydziału i instytutów dbają w szczególności o rozwijanie kompetencji badawczych studentów oraz wspieranie ich rozwoju naukowego. Na WFPiK działają koła naukowe, których działalność koordynują wyznaczeni przez instytuty opiekunowie. Finansowanie realizowanych w ich ramach przedsięwzięć (konferencji, publikacji, projektów, wyjazdów naukowych) odbywa się ze środków dydaktycznych instytutów na podstawie preliminarzy składanych co roku dyrektorom instytutów. Koła naukowe mają również możliwość wnioskowania o dofinansowanie do Dziekana WFPiK i Prorektora ds. studenckich. Wspieraniu aktywności badawczej studentów służą również: wydziałowy Konkurs na Najlepszą Pracę Magisterską, publikacje prac studenckich w monografiach wieloautorskich i czasopismach wydziałowych, włączanie studentów w realizowane przez pracowników projekty badawcze i dydaktyczne, umożliwianie im wystąpienia na konferencjach naukowych. Szczegółowe rozwiązania motywujące studentów do działalności badawczej ustalane i realizowane są na poziomie instytutów.

Studenci Wydziału wykazujący się bardzo dobrymi wynikami w nauce mają możliwość uzyskania indywidualnego toku studiów (ITS) zgodnie z warunkami określonymi w *Regulaminie studiów UAM* przy uzyskaniu średniej powyżej 4,7 w zakończonym roku akademickim. Wniosek o ITS wraz z dokumentacją należy złożyć najpóźniej tydzień przed październikową Radą Wydziału, która podejmuje decyzję o udzieleniu indywidualnego toku studiów. Studenci mogą również otrzymać stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia. Mają też możliwość wnioskowania o inne formy stypendiowania (np. Stypendium im. dra Jana Kulczyka, stypendia Santander Universidades) oraz uzyskują wsparcie nauczycieli akademickich i zespołu ds. grantów w przygotowaniu własnych projektów grantowych (np. konkurs UAM BESTStudentGRANT, „Diamantowy Grant”).

Władze Wydziału i instytutów przykładają wielką wagę do rozwijania kompetencji społecznych studentów, motywując ich do współpracy z otoczeniem społeczno-kulturalnym oraz wspierając wszelkie prospołeczne inicjatywy, podejmowane przez studentów i doktorantów na rzecz środowiska akademickiego i zewnętrznego. Studenci mają również możliwość korzystania z oferty Biura Karier (praktyki, staże, wolontariaty, szkolenia), ułatwiającej im odnalezienie się na rynku pracy. Wchodzą oni także w skład wydziałowych zespołów podejmujących działania zewnętrzne: Zespołu ds. Promocji oraz Zespołu ds. Współpracy z Otoczeniem Społecznym, Kulturalnym i Gospodarczym.

Wydział oferuje studentom możliwość udziału w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, dbając o stałe poszerzanie oferty wymiany oraz zapewniając sprzyjającą organizację procesu kształcenia. Za monitorowanie programów mobilnościowych odpowiada wydziałowy koordynator programu Erasmus.

Kształtowanie wysokiej kultury relacji między pracownikami WFPiK, studentami i doktorantami należy do priorytetowych zadań Wydziału. Władze Wydziału wspierają samorządność studencką i doktorancką, stale współpracując z Radą Samorządu Studentów i Radą Samorządu Doktorantów, wspierając, także finansowo, ich działalność na rzecz środowiska akademickiego i otoczenia społecznego.

Finansowanie RSS odbywa się na podstawie przygotowanego na początku kadencji Rady planu finansowego, przyjętego przez Dziekana. Przewodniczący RSS raz w roku przedstawia Radzie Wydziału sprawozdanie z działalności w roku akademickim oraz przekazuje władzom dziekańskim sprawozdanie finansowe za miniony rok. Sprawne działanie systemu zapewniana jakości kształcenia możliwe jest dzięki partnerskiej współpracy i otwarciu na dialog interesariuszy wewnętrznych oraz dzięki stałemu kontaktowi prodziekana ds. studenckich i dyrektorów dydaktycznych instytutów z przedstawicielami RSS.

Wydział zapewnia także kompetentną i kompleksową pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich (dziekanat ds. studenckich, biuro podawcze, wydziałowy koordynator USOS, wydziałowy koordynator programu Erasmus). Studenci mają możliwość oceny pracowników administracji w ogólnouniwersyteckim badaniu jakości kształcenia oraz ankietyzacji „Przyjazny Dziekanat”, przeprowadzanej przez Samorząd Studentów. Wnioski z ankiet analizowane są przez prodziekana ds. studenckich i stanowią podstawę dalszego doskonalenia systemu. Prodzekan ds. studenckich odpowiada za doskonalenie jakości obsługi administracyjnej procesu dydaktycznego oraz podnoszenie kompetencji pracowników dziekanatu (systematyczny udział kadry administracyjnej w szkoleniach organizowanych przez UAM, umożliwianie i motywowanie do uczestnictwa w kursach i szkoleniach zewnętrznych).

VIII. PUBLIKOWANIE INFORMACJI I PROMOWANIE DZIAŁAŃ PROJAKOŚCIOWYCH

Do głównych zadań systemu zapewniania jakości kształcenia należy jawność działań oraz dbałość o zapewnienie kompletnej, aktualnej i rzetelnej informacji, skierowanej do kandydatów na studia, studentów, doktorantów i pracowników. Obejmuje ona swym zakresem: warunki rekrutacji na studia, efekty kształcenia i programy studiów (w tym sylabusy), organizację procesu kształcenia (harmonogramy studiów, organizacja zapisów na specjalności/specjalizacje, seminaria i lektoraty), ogólne zasady oceniania, warunków i zasad zaliczenia poszczególnych etapów kształcenia oraz zakończenia całego cyklu kształcenia (proces dyplomowania), dostępność kadry naukowo-dydaktycznej, wsparcie materialne (domy akademickie, stypendia), infrastrukturę dydaktyczną (w tym o bibliotekę), możliwości indywidualizacji procesu kształcenia oraz formy wsparcia naukowego i dydaktycznego, możliwości dalszego kształcenia, współpracę

z otoczeniem społecznym i kulturalnym, ofertę mobilnościową, możliwości zrzeszania się studentów.

Szczególne wagę na Wydziale przywiązuje się do promowania kultury jakości i publikowania dokumentacji działań projakościowych: obowiązujących na WFPiK procedur, wydziałowych rekomendacji i sprawozdań z ich wykonania, raportów samooceny, analiz WZOJK, wyników badań ankietowych oraz materiałów z przeprowadzonych szkoleń. Przedstawiciele WZZJK i WZOJK aktywnie uczestniczą w zewnętrznych przedsięwzięciach, mających na celu prezentację wydziałowych działań na rzecz budowania jakości kształcenia (np. w ogólnouniwersyteckich dniach jakości kształcenia, spotkaniach organizowanych przez Radę Jakości Kształcenia, konkursach projakościowych Prorektora ds. kształcenia, wydarzeniach promujących aktywność studencką), dzieląc się dobrymi praktykami oraz czerpiąc z doświadczeń innych.

Równie ważne – obok promowania bieżącej i stałej aktywności w tym zakresie – jest kreowanie nowych inicjatyw projakościowych, których celem jest współdziałanie wszystkich członków społeczności Wydziału. Do wypracowanych w ten sposób dobrych praktyk należą Wydziałowe Dni Jakości (z udziałem studentów, doktorantów, pracowników i absolwentów, a także pracodawców, przedstawicieli innych wydziałów UAM lub uczelni zewnętrznych), poświęcane co roku innemu, aktualnemu tematowi; konkursy adresowane do wszystkich interesariuszy wewnętrznych, mające na celu ich zaktywizowanie w zakresie dydaktyki oraz budowanie współodpowiedzialności za jej kształt (np. konkurs na wydziałowy budżet dydaktyczny *Dydaktyka najwyższej jakości*, konkurs na promocyjny opis kierunku); kampanie społeczne, współorganizowane przy udziale studentów i doktorantów oraz instytucji zewnętrznych, podnoszące kompetencje społeczne ich uczestników i realizujące trzecią misję Uniwersytetu (np. *Akcja-integracja*), jak również wszelkie projekty promocyjne, relacjonujące dydaktyczną działalność Wydziału (profil na FB *Fredry 10*, nowa strona wydziałowa *Fredry 10*, tablica MEMO). Informacje o wszystkich realizowanych projektach udostępniane są na stronie internetowej i w mediach społecznościowych.

Wydział dba o kompleksowość i różnorodność form komunikacji ze studentami i pracownikami: przez strony internetowe (Wydziału, instytutów, Biblioteki WFPiK), media społecznościowe (profile na FB – WFPiK, *Fredry 10*, profile instytutowe), pocztę i system USOSweb oraz tradycyjne, bezpośrednie sposoby przekazywania informacji. Skutecznej komunikacji ze studentami sprzyja także ścisły kontakt z RSS, która upowszechnia informacje na swojej stronie internetowej i w mediach społecznościowych. Odpowiedzialność za wprowadzanie danych i ich terminowość spoczywa na wydziałowym koordynatorze strony internetowej WFPiK, koordynatorach wyznaczonych przez instytuty oraz koordynatorze systemu USOS. Dbałość o kompletność i systematyczną aktualizację informacji w poszczególnych zakresach należy do WZZJK, WZOJK, kierownika Studium Doktoranckiego, dyrektorów instytutów oraz kierownika Biblioteki WFPiK. Upowszechnianiem informacji o ofercie dydaktycznej Wydziału oraz monitorowaniem i diagnozowaniem społecznego wizerunku WFPiK w obszarze dydaktyki zajmuje się również Wydziałowy Zespół ds. Promocji.

X. DOKUMENTY

Strategia rozwoju Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM na lata 2011–2019

Uchwała nr 1 2013/2014 RWFPiK UAM z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad dyplomowania

Zasady odbywania obowiązkowych praktyk studenckich na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej UAM

Standardy dotyczące sposobów oceniania na WFPiK

Procedura związana z realizacją obowiązkowej praktyki studenckiej oraz formularze dokumentów niezbędnych do jej zaliczenia

Procedury Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia